

råde, fuglebeskyttelses- og habitatsområder, jagtfredning, skovrejsningsområder, drikkevandsområder osv. Hvis bare fire-fem af disse begrænsninger sker inden for samme geografiske område, er der efter vores mening reelt tale om fredning. Men fordi den totale fredning sker i medfør af love, der omfatter erstatningsfri regulering af ejendomsretten, er der ikke tale om ekspropriation. Der udbetales derfor heller ikke erstatning.

Et af de groveste generelle eksempler er indførelsen af en 2 m dyrkningsfri bræmme langs vandløb og fortidsminder. Selv om det havde karakter af fredning, blev der ikke udbetalt erstatning.

Men der findes også hele områder. Et eksempel på et helt område, der er blevet pålagt en lang række indskrænkninger i ejendomsretten, er Vadehavet. Beboerne her er i de seneste år blevet pålagt en lang række begrænsninger i brugen af de marker og enge, som de har en århundredlang tradition for at anvende. Som eksempel kan nævnes naturbeskyttelseslovens § 3, der forbyder opløjning af græsarealer, der ikke havde været pløjet i de sidste syv år. Det berører deres dispositionsfrihed, men også muligheden for at bruge arealerne til afgræsning osv. bliver berørt.

Ved de generelle indgreb, der rammer hele landet, er det især landmænd, der får deres jord udpeget som naturbeskyttelsesområde eller andet. Indgrebene foretages af flere forskellige offentlige instanser og ofte uden indbyrdes koordination, og der foretages ikke en ordentlig direkte orientering af de berørte borgere, og de får ikke hver gang oplysning om deres klageadgang.

Men tilbage er altså: Vi efterlader mindst to spørgsmål. Er det rimeligt, at vi i en sådan grad griber ind i befolkningens rettigheder, og har det været meningen med § 73 i grundloven?

I Venstre mener vi nej, og vi ønsker som en start i hvert fald følgende punkter gennemført:

Vi vil have større respekt for den private ejendomsret.

Der skal kun reguleres i ejendomsretten, når det er strengt nødvendigt. Frivillige aftaler er langt at foretrække.

Udpegning skal ske ud fra den holdning at beskytte for at kunne benytte, og derfor skal de berørte parter inddrages i langt større omfang også som rådgivere med baggrund i deres viden om områderne.

Der skal i højere grad ydes erstatning for regulering af ejendomsretten.

Vi skal have større respekt for det lokale selvstyre.

Vi skal have en mere moderne og smidig arbejdsgang i styrelserne, og de berørte parter skal orienteres ved direkte kontakt til den enkelte.

Og så som en selvfølge, at klageadgang hver gang skal oplyses.

Det er punkter, som Venstre finder er meget vigtige at få gennemført, og det er i hvert fald en god start.

Når debatten så ellers går på, hvad vi historisk har foretaget os sammen, vil jeg meget håbe på, at debatten her ikke vil afspejle, at vi kommer til at stå og kun diskutere historie, men at vi kigger opad og udad, og at det bliver visioner i stedet for, så vi sammen kan rette de fejl, vi måtte have begået, og ellers hver for sig dem, som man selv har ansvaret for.

Niels J. Langkilde (KF):

Der er god grund til at rose Venstre for et godt initiativ til denne debat, og den kan jo dårlig blive placeret bedre end her, et par uger før vi skal ud og snakke grundlov på grundlovsmøderne. Også tak for statsministerens redegørelse! Der er mange positive meldinger også i den.

Konservatismen bygger på det enkelte menneskes frihed og ansvar og bevidstheden om, at vi udgør et fællesskab, hvor den gensidige afhængighed er ganske betydelig. Vi er, som vi plejer at sige, alle i samme båd. Det er en gammel konservativ tankegang. Vi sidder ikke i hver sin båd; vi er på mange måder i samme båd, og miljøproblemerne i de senere år har anskueliggjort det for dem, der har troet, at hver sad i sin egen lille robåd.

Frihed og ansvar bliver tomme begreber, hvis man ikke tillader borgerne at eje privat ejendom. Det gælder også boligen og jorden, lige så godt som det gælder produktionsmidlerne. Derfor er det også nogleparagraffer i vores grundlov.

Denne frihed har frigjort en umådelig virke-trang i menneskene, og det ses i den europæiske og amerikanske kulturkreds, hvordan den udstrakte frihed har skabt materiel velfærd helt uden sidestykke andre steder i verden. Den har afskaffet frygten for sult og hungersnød i vores del af verden, og den har givet borgerne en naturlig selvfølelse og selvtillid til at klare dagen og vejen.

Den private ejendomsret har placeret ansvaret konkret på enkeltpersoner, og det er jo netop